

Region Örebro län

HS-funktionen Gunnel Åkesson, utredare

Valfrihet och vårdgaranti

i Region Örebro län

Augusti 2016

Postadress:
Region Örebro Län
Box 1613,701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se
Besöksadress: Eklundavägen 2

Tel: 019-602 70 00
Fax: 019-602 70 08
Org.nr: 232100-0164

Innehåll

Innehåll.....	2
Patientlagen.....	4
Patientens rättigheter utifrån valfrihet och vårdgaranti.....	5
Patientens rätt till information.....	5
Akut eller planerad utomlänsvård - riksavtalet.....	6
Remissregler.....	7
Remiss till specialistnivån och egen vårdbegäran.....	7
Remissrätt med mera.....	7
Valfrihetsvård.....	8
Fritt val i öppen vård.....	8
Fritt val i primärvård.....	8
Fritt val i specialistvård.....	9
Fritt val i slutenvård.....	11
Val av behandlingsalternativ och hjälpmedel.....	12
Möjlighet till ny medicinsk bedömning.....	14
Insats som inte rör sjukdom eller skada.....	14
Vårdgaranti.....	15
Vårdgaranti på vårdcentralen.....	15
Vårdgaranti i specialistsjukvård.....	15
Vad ingår inte?.....	16
Utomlänspatient.....	16
Akut vård berörs inte.....	16
Betalningsförbindelse för vårdgaranti.....	16
Specialistvårdsremiss när vården inte kan ges i Region Örebro län.....	17
Laboratorie- och röntgenundersökning.....	17
Läkemedelsförskrivning.....	17
Subventionerade preparat.....	17
Patientavgifter och sjukreseersättning.....	18
Patientavgifter.....	18
Sjukreseersättning.....	18
Vem och vad omfattas av Region Örebro läns vård?.....	19
Enbart åtgärd vid sjukdom eller skada.....	19
Akut vård.....	19
Vård i utlandet.....	19
Utomlänsbor.....	19
Utländska patienter.....	19
När utomlänspatient söker vård här.....	20
Specialistsjukvård i vissa fall.....	20
Hjälpmedel.....	20
Betalningsansvar.....	21
Hemlandstinget svarar för kostnaden.....	21
Förtydligande om besök vid språkstörning m.m.....	21
Mer information.....	23

Frågor om vård och remiss.....	23
Vanliga frågor och svar om patientlagen	24
Listning i primärvård	24
Akut sjukdom.....	24
Besök i specialistvård som jag väljer själv	24
Provtagning i ett annat landsting.....	25
Screening-undersökning.....	25
Operation i annat landsting som jag väljer själv	25
Hemsjukvård	25
Rehabilitering i ett annat landsting som valfrihetsvård	25
Vård hos privata vårdgivare i ett annat landsting eller region	26
Psykiatrisk vård som valfrihetsvård	26
Vård som inte är skada eller sjukdom	26
Specialistsjukvårdsremiss eller vårdgarantiremiss.....	27
Flera behandlingsalternativ eller ny bedömning i livshotande eller allvarliga fall	27
Patientavgifter och sjukreseersättning	27
Rutiner och referenser för betalning av utomlänsvård för patienter från Region Örebro län	28
Kontakt.....	29

Patientlagen

Sedan 1 januari 2015 gäller patientlagen (2014:821). Målet med patientlagen är att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. Möjlighet finns att välja planerad öppenvård i andra landsting eller regioner. Lagen förtydligar och utvidgar också kravet på information i vårdens kontakt med patienten. Vårdgarantin ingår också i patientlagen.

I detta dokument finns en sammanfattning av generella lagregler och specifika anvisningar för Region Örebro län när det gäller val av vårdgivare, vårdgaranti samt det ökade informationskravet. Här finns även sammanfattande information om annat som är bra att känna till när patient söker vård utanför Örebro län.

Patientlagen innehåller bestämmelser om:

- Tillgänglighet
- Information
- Samtycke
- Delaktighet
- Fast vårdkontakt och individuell planering
- Val av behandlingsalternativ och hjälpmedel
- Ny medicinsk bedömning
- Val av utförare
- Personuppgifter och intyg
- Synpunkter, klagomål och patientsäkerhet

Den största förändringen i förhållande till tidigare regler är att såväl val av vård över landstingsgränser som informationsskyldigheten har utökats. Region Örebro län ska också erbjuda öppen vård åt utomlänspatienter.

Utomlänspatienter omfattas dock inte av vårdgaranti för specialistsjukvård, såvida inget annat har avtalats. Patientens hemlandsting svarar för vårdkostnaderna under förutsättning att vårdlandstinget följt hemlandstingets eventuella remissregler.

Patientens rättigheter utifrån valfrihet och vårdgaranti

Patientlagen innebär att patienten kan välja öppen vård i andra landsting eller regioner, vilket också inkluderar öppen högspecialiserad vård (=regionsjukvård). Generellt omfattas inte utomlänspatient av vårdlandstingets vårdgaranti (se ovan). Den som söker vård i ett annat landsting eller region måste följa de eventuella remisskrav som finns i hemlandstinget och i vårdlandstinget. Utomlänspatienter har samma rättigheter som inomlänspatienter att få ny medicinsk bedömning (enligt 8 kap Patientlagen § 1), att välja behandlingsalternativ samt att välja vårdgivare.

Patientens rätt till information

Patienten har rätt att i besökssituationen få individuellt anpassad information om vård och behandling samt valfrihet och vårdgaranti. Vårdgivaren ansvarar för att organisera verksamheten så att kravet på fullgod information kan upprätthållas. Det är ett gemensamt ansvar för vårdgivaren/verksamhetschefen, hemlandstinget och vårdlandstinget att försäkra sig om att patienten blivit informerad.

Patienten ska få information om:

1. sitt hälsotillstånd,
2. de metoder som finns för undersökning, vård och behandling,
3. de hjälpmedel som finns för personer med funktionsnedsättning,
4. vid vilken tidpunkt han eller hon kan förvänta sig att få vård,
5. det förväntade vård- och behandlingsförloppet,
6. väsentliga risker för komplikationer och biverkningar,
7. eftervård, och
8. metoder för att förebygga sjukdom eller skada.

Patienten ska även få information om:

1. möjligheten att välja behandlingsalternativ och vårdgivare i offentligt finansierad hälso- och sjukvård,
2. möjligheten att få en ny medicinsk bedömning och en fast vårdkontakt,
3. vårdgarantin och
4. möjligheten att hos Försäkringskassan få upplysningar om vård i ett annat EES-land eller i Schweiz

Informationen behöver enbart lämnas när det är aktuellt i det enskilda fallet. Exempelvis är det inte relevant att informera om vårdgarantin om vården kan erbjudas direkt o.s.v.

Barn har samma rätt till information som vuxna har, men informationen måste anpassas till barnets ålder och mognad. Vad som är barnets bästa avgörs utifrån förhållandena i varje enskilt fall.

Vårdpersonal blir också skyldig att försäkra sig om att patienten förstått informationen.

Det klargörs också i patientlagen att hälso- och sjukvård som huvudregel inte får ges utan patientens samtycke. Patienten ska dock få den vård som behövs för att avvärja fara som akut och allvarligt hotar patientens liv eller hälsa, även om hans eller hennes vilja inte kan utredas.

Vilka remissregler eller vilket vårdutbud ett landsting har avgörs självständigt av landstinget. Patienten kan inte rättsligt framtvunga eller kräva att få en viss vårdinsats.

Akut eller planerad utomlänsvård - riksavtalet

Patienter kan söka vård akut eller planerat. I Riksavtalet för utomlänsvård regleras vad som gäller när patienter söker vård akut i ett annat landsting, när de remitteras för specialistvård eller när patienten själv väljer vård i annat landsting.

Den som blir akut sjuk i ett annat län ska söka till närmaste vårdcentral/jourmottagning eller akutmottagning. *Förlossningsvård respektive dialys* räknas som akutvård, men kan även ges som planerad vård. Vid akutvård ska vårdlandstinget så snart som möjligt och senast inom en vecka kontakta hemlandstinget för samråd om patientens fortsatta vård.

För planerad valfrihetvård i dessa fall gäller reglerna nedan om valfrihet och någon särskild betalningsförbindelse ska inte krävas.

Reglerna om valfrihet omfattar inte vårdcentralernas jourmottagningar eftersom jourmottagningarna ska svara för akutvård. I de fall där det är möjligt kan jourmottagning även ta emot patienter hemmahörande i andra jourvårdsområden i vårt län.

Läs mer om Riksavtalet för utomlänsvård [här](#).

Riksavtalet är ett avtal mellan landsting om reglerna för ersättning vid utomlänsvård. Betalningsansvaret för slutna vård vilar på det landsting där patienten var folkbokförd i vid inskrivningen när vården inleds och sträcker sig fram till utskrivning även om folkbokföringen skulle ändras under tiden. Ett vårdtillfälle i slutna vård avgränsas av in- och utskrivning vid ett sjukhus. För öppen vård är det landsting där patienten var folkbokförd i vid vårdtillfället som är betalningsansvarigt. Om patienten skulle ändra sin folkbokföring efter att remiss utfärdats krävs att remissen återkallas av remittenten, i annat fall gäller den som betalningsansvar för vårdkontakter under hela giltighetstiden.

Riksavtalet omfattar

- Hälso- och sjukvård efter remiss från hemlandstinget
- Akut- och förlossningsvård samt vård av vissa patienter
- Övrig utomlänsvård i de fall patienten själv väljer
- Medicinsk service
- Hjälpmedel
- Transporter och resor
- Ersättningsregler

Nuvarande avtal gäller fram till 31 dec 2017.

Remissregler

Den som söker vård måste följa de remisskrav som finns såväl i hemlandstinget som i vårdlandstinget. Finns remisskrav till specialistvård ska patienten först besöka primärvårdsläkare som tar ställning till om det finns skäl till vård på specialistnivån.

Remiss till specialistnivån och egen vårdbegäran

I Region Örebro län har det allmänna remisskravet från primärvården till specialistnivån tagits bort. I fortsättningen menas med specialistnivån annan specialitet än allmänmedicin.

Patienten kan sända en egen vårdbegäran till en specialistmottagning. Till vissa enheter eller vårdkategorier inom specialistnivån krävs att en medicinsk bedömning först har gjorts inom specialistnivån. En egen vårdbegäran bedöms på samma sätt som en remiss. En bekräftelse ska lämnas inom 14 dagar.

Patienten måste inte göra en egen vårdbegäran utan kan i stället kontakta vårdcentral eller allmänläkare som kan remittera till specialistvård om det behövs. Den klinik som tar emot en egen vårdbegäran bedömer vårdbehovet och kan erbjuda ett besök, hänvisa till annan specialist eller till primärvårdsnivån eller till egenvård.

Patienten kan antingen använda e-tjänsten på 1177 Vårdguiden eller en pappersblankett. Vissa mottagningar kan endast ta emot pappersblankett eftersom de behöver information som inte kan lämnas elektroniskt. Egen vårdbegäran används enbart för läkarbesök. Den som behöver träffa annan vårdgivare blir först bedömd av läkare. Samma regler gäller för privat drivna mottagningar finansierade av regionen.

Remissrätt med mera

För valfrihetsvård kan distriktsläkare eller läkare i specialistsjukvård remittera till planerad öppen vård i annat landsting eller region, även till högspecialiserad öppenvård (regionsjukvård).

Vård som avser remittering av medicinska skäl till specialistsjukvård som Region Örebro län initierat därför att vården inte kan ges här (d.v.s. när det inte rör sig om valfrihetsvård) ska beslutas av behandlande specialistläkare vid berörd klinik på USÖ i samråd med verksamhetschef. I sådana fall ska distriktsläkare remittera till den berörda kliniken på USÖ.

Betalningsförbindelse för valfrihet i slutenvård samt för vårdgarantivård utfärdas av Vårdslussen. I dessa fall hänvisas remitterter till Vårdslussen. Vårdgarantiremiss till privat vårdgivare för slutenvård ska (via Vårdslussen) sändas till respektive landstings kontaktpunkt.

När utomlänspatient söker vård här kan distriktsläkare eller läkare i specialistsjukvård remittera vidare för den aktuella åkomsten.

En förutsättning är att hemlandstinget remissregler följs när vi tar emot utomlänspatienter. Läs mer om [remissregler i andra landsting](#)

Valfrihetsvård

Fritt val i öppen vård

Det fria vårdvalet i öppen vård omfattar alla vårdnivåer, även den högspecialiserade regionsjukvården. Patienten kan söka primärvård eller öppen specialistvård inom länet eller i ett annat landsting eller region. Patienten måste inte motivera sitt val eller vänta en viss tid, utan kan använda sig av denna möjlighet från första dagen. En remiss från läkare på primärvårdsnivån i vårt län eller i annat landsting eller region kan användas för att söka specialistvård på annat håll i landet. Patienten kan också söka vård direkt.

Patienten kan välja inte bara motsvarande vård som erbjuds i Region Örebro län utan även sådant som inte finns i vårt vårdutbud. Observera dock att det ska röra hälso- och sjukvård för att förebygga, utreda eller behandla på grund av sjukdom eller skada. Region Örebro län kräver inte att en särskild betalningsförbindelse utfärdas för valfrihetsvård.

Om öppenvårdsbesöket resulterar i ett förslag om operation eller behandling som innebär inläggning i slutenvård måste Region Örebro län först godkänna det.

Fritt val i primärvård

Den som vill lista sig på en vårdcentral kan göra det var som helst i länet eller i annat landsting. Vårdcentraler i andra landsting eller regioner har inte alltid hela primärvårdsutbudet och därför kan det bli aktuellt för patienten att söka kompletterande vård antingen i hemlandstinget eller i vårdlandstinget. Patienten kan lista sig via 1177 Vårdguiden eller på pappersformulär. Även utomlänspatienter kan vara listade på vårdcentral i vårdlandstinget. Omlistning kan göras när som helst. Utomlänspatient kan än så länge inte lista sig elektroniskt utan får göra detta via pappersformulär.

Patienten måste inte vara listad på en vårdcentral i ett annat landsting för att använda sig av valfriheten för tillfälliga besök. Det är dock så att vårdcentralerna i första hand svarar för sina listade patienters behov av basal hälso- och sjukvård. Vid bristande möjlighet att ta emot andra än listade patienter kan det därför bli aktuellt att för planerade besök hänvisa patienten till den vårdcentral där patienten är listad vid. Det är dock alltid den medicinska prioriteringen som avgör när en patient ska tas emot.

Vårdcentralen ska ta emot alla patienter som söker för akuta livshotande tillstånd som inte kan vänta.

Om en patient listat sig i ett annat landsting eller region där vårdcentralen inte har ett fullt vårdcentralsuppdrag får patienten söka kompletterande vård antingen i hemlandstinget eller hos annan vårdgivare i vårdlandstinget.

En utomlänspatient kan remitteras vidare för samma åkomma, under förutsättning att hemlandstingets remissregler följs.

Den som är listad vid en vårdcentral i länet kan besöka annan vårdcentral i länet för t.ex. sjukgymnastikbesök.

Utomlänspatient som vistas här tillfälligt - eller som är listad och som också befinner sig här i länet - kan erbjudas de läkarinsatser som ingår i vårdcentralens hemsjukvårdsuppdrag. Det gäller även för barnmorskemottagning och BVC.

Det finns ingen skyldighet att göra hembesök hos en listad patient som befinner sig utanför vårt län.

Region Örebro län har inget ansvar för kommunala insatser upp till sjuksköterskenivån i hemsjukvård, varken här i länet eller i ett annat landsting om patienten vistas där.

Patient som vistas i ett annat landsting som behöver hemsjukvård som en kommun svarar för bör hänvisas till sin hemkommun. Det gäller även för andra insatser som görs i samverkan med en primärkommun t.ex. samordnad individuell planering (SIP).

Fritt val i specialistvård

Patienten kan söka vård direkt till en specialistmottagning i ett annat landsting. Om det andra landstinget tillämpar remisskrav måste patienten iaktta det.

Patienten kan söka öppen psykiatrisk vård i annat landsting.

För *individuell psykoterapi* inom Region Örebro län gäller följande:

För att få genomgå psykoterapeutisk behandling ska patienten rikta sin egen vårdbegäran till närmaste mottagning inom Allmänpsykiatri. Patienten kan också söka till psykiater, allmänläkare eller psykoterapeut inom Region Örebro län eller till vårdgivare i annat landsting för remiss till någon av Allmänpsykiatriens öppenvårdsmottagningar, som bedömer om patienten är i behov av behandling inom psykiatri. I så fall kallas patienten till ett utredningsteam för bedömning av behandlingsinsats. Är patienten lämplig för individuell psykoterapi inom Lagen om valfrihetssystem (LOV) sänds remiss till det centrala bedömarteamet för slutligt ställningstagande. Om patienten beviljas individuell psykoterapi inom LOV ska den ges av de psykoterapeuter som Region Örebro län träffat avtal med.

Dessa regler gäller för såväl patienter bosatta i Region Örebro län som för utomlänbor som önskar psykoterapi här. Om en patient flyttar till Örebro län som redan har en pågående kontakt för psykoterapi i annat län får behandlingen fortsätta på Region Örebro läns bekostnad tills den avslutats.

För *psykoterapi i andra fall* när det är fråga om psykiatrisk störning som behandlas inom specialistpsykiatri kan vård sökas i annat landsting.

Valfrihet till andra landsting (och ibland även inom länet) kan av praktiska skäl inte alltid medges för sådan *psykiatrisk vård som även innefattar kommunala insatser*, till exempel vård i program som ges enligt särskilda överenskommelser eller för gemensamma insatser i vårdplanering mellan huvudmän (SIP-överenskommelser). Valfrihetsvård är inte möjlig för *vård vid könsbyte* och annan vård som är i lag specialreglerad. *Opiatbehandling* som samtidigt förutsätter kommunala insatser är inte möjlig att välja som valfrihetsvård i ett annat län.

Öppenvård vid ätstörning kan sökas i annat landsting. För vård som ges vid *enhet för ätstörning i slutenvård eller i kombination med dagsjukvård* krävs först ett godkännande från Region Örebro län.

Det finns ingen begränsning vad gäller *neuropsykiatrisk diagnosticering och utredning*. I Region Örebro län görs sådan utredning i barnpsykiatri, efter underlag från skolhälsovården vad gäller barn. Behandling sker därefter i barnhabiliteringen samt vad gäller ADHD i psykiatri. För vuxna sker diagnosticering i allmänpsykiatri och behandling i vuxenhabiliteringen. Diagnosticering sker även vid Beroendecentrum.

Patienten kan söka *rehabilitering i öppen vård*, även sådan som Region Örebro län inte erbjuder.

För sluten vård i annat landsting som motsvarar det utbud som finns inom Region Örebro län inom länssjukvård krävs först ett godkännande från Vårdslussen. Vårdslussen bedömer om vården i det andra landstinget ges på samma indikationer som inom Region Örebro län.

Sluten vård i extern rehabilitering är inte möjlig att välja. För sådan vård finns i stället ett uttagningsförfarande inom Rehabiliteringsmedicinska kliniken.

Assisterad befruktning i annat landsting kan medges om Region Örebro läns regler och rutiner för subventionerad behandling uppfylls. Behandlande klinik i det andra landstinget eller regionen ansvarar för att kontrollera detta med Fertilitetsenheten vid USÖ och om villkoren uppfylls utfärdas betalningsförbindelse av Vårdslussen.

Patienter kan söka vård vid *läs- och skrivsvårigheter/dyslexi* om vården ges inom ramen för det landstingsfinansierade utbudet. Handlar det om en privat vårdgivare ska det finnas ett vårdavtal som också medger vård av utomlänspatient. För skolbarns besök hos logoped vid dyslexi ska finnas en specialpedagogisk bedömning från elevhälsan tillsammans med en medicinsk sammanfattning. Vid *språkstörning* behövs utöver detta en psykologbedömning. Vid frågeställning dyslexi där det finns misstanke om låg begåvningsnivå, koncentrations/uppmärksamhetsproblematik eller samspelssvårigheter krävs även en psykologbedömning. Vid *dyskalkyli* ska finnas en specialpedagogisk bedömning, medicinsk sammanfattning och ett särskilt underlag. Specialpedagogisk- respektive psykologbedömning ska göras av elevhälsan i Region Örebro län, men den medicinska sammanfattningen kan göras även av specialistläkare utanför vårt län. För förskrivning av hjälpmedel till skolbarn, se avsnittet om hjälpmedel.

KUB-test vid graviditet kan inte självklart anses ingå i valfriheten, eftersom det rör en diagnostisk undersökning som inte utgör en del av ett besök. Det är en specifikt beställd insats utan samband med ett vårdbesök. Utgångspunkten är dock att i den mån kapacitet finns kan utomlänspatienter tas emot på hemlandstingens bekostnad. För kvinnor från andra landsting som är listade på en vårdcentral i Region Örebro län ingår såväl rutinultraljud som KUB. Kvinnor från Region Örebro län kan genomgå KUB-test i annat landsting. För gravida som i provtagning för kromosomavvikelse utfallit med högrisk medges rätt att enligt valfrihetsreglerna besöka vårdgivare i annat landsting för NIPT-test finansierad av Region Örebro län. Rätt till subventionerad provtagning gäller enbart för högriskpatienter. I Region Örebro län erbjuds en annan utredning för högriskpatienter och det finns ingen skyldighet att informera om att metoderna skiljer sig åt mellan landstingen. Sjukreseersättning medges inte. Betalningsförbindelse för valfrihet i öppenvård ska normalt inte behöva utfärdas, enbart om vårdgivaren i det andra landstinget kräver sådan.

Fritt val i slutenvård

Om patienten behöver läggas in på sjukhus för operation eller behandling och vill få den i annat landsting eller region måste först vårdbehovet ha fastställts i hemlandstinget och ett godkännande ha lämnats i förväg. Om behandlingen följer samma indikationer som i hemlandstinget ska patienten få vård hos den sökta vårdgivaren. Som regel föregås en inläggning av ett bedömningsbesök i öppenvård. Det fria valet vid inläggning gäller länssjukvård (som brukar finnas i alla landsting eller regioner) men inte högspecialiserad vård (som finns på ett fåtal platser i landet).

Rutin för sökt valfrihetsvård vid inläggning på sjukhus:

Frågan gäller patient som önskar få behandling i annat landsting innebärande heldygnsvård. Patienten har först gjort ett öppenvårdsbesök, antingen i hemlandstinget eller i vårdlandstinget. Vårdgivaren eller patienten kontaktar Vårdslussen i Region Örebro län. En bedömning görs om patientens vårdbehov, oftast utifrån journalhandlingarna.

En förutsättning för utomlänsvård är att vårdgivaren är landstingsfinansierad, att det rör sig om ett vårdutbud som motsvarar länssjukvårdsnivån och att den sökta vården också finns i Region Örebro läns vårdutbud.

- Är vården landstingsfinansierad för det vårdutbud som den aktuella behandlingen gäller?
- Gäller det länssjukvårdsnivån?
- Finns behandlingen i Region Örebro län för den aktuella diagnosen/åkomman?
- Använder vårdlandstinget samma indikationer för behandling/operation som vi gör?
- Om behandlingen utförs med annan metod än den som finns i Region Örebro län är metoden evidensbaserad eller etablerad enligt vetenskap och beprövad erfarenhet?
- Har Vårdslussen och berörd klinik samrått?

Är svaret på alla dessa frågor ja ska patienten få utomlänsvård hos den sökta vårdgivaren.

Det saknar betydelse om behandlingen utförs enligt en annan metod än den som tillämpas i Region Örebro län under förutsättning att metoden är evidensbaserad eller etablerad enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Det avgörs av hemlandstinget. Vård som erbjuds i forskningsprojekt omfattas således inte av val till slutenvård.

Lika fall ska behandlas lika. Överväganden om att vården i stället skulle kunna ges i Örebro län ska inte göras.

Beslut om remiss/betalningsförbindelse fattas av Vårdslussen efter samråd med berörd klinik.

Val av behandlingsalternativ och hjälpmedel

Inom länet

Om det finns flera likvärdiga behandlingsalternativ får patienten i samråd med den behandlande läkaren välja det alternativ som patienten föredrar (7 kap Patientlagen § 1).

Om det finns flera olika hjälpmedel tillgängliga i hemlandstingets utbud får patienten i samråd med förskrivaren välja det alternativ som patienten föredrar. Landstinget avgör självt vilket utbud som ska erbjudas invånaren.

Vid utomlänsbesök

Patienten kan inte söka till ett annat landsting enbart för att få ett visst hjälpmedel förskrivet.

Ett personligt hjälpmedel kan förskrivas till den som tillfälligt vistas i ett annat landsting för besök, arbete eller studier. Förskrivning kan också bli aktuell i samband med ett vårdbesök som görs enligt valfrihetsreglerna. Hjälpmedlet kan vara en integrerad del i exempelvis en operation och ingår då i de åtgärder som utförs vid vårdtillfället.

Vårdbehovet kan vara såväl akut som icke akut. I Region Örebro län kan även förskrivning av ett personligt hjälpmedel göras av en kommunal förskrivare, enligt den överenskommelse som finns i regionen om ansvarsfördelning för hjälpmedel.

Det krävs inget godkännande från hemlandstinget om värdet av hjälpmedlet är högst 10 tkr. Om hjälpmedlet kräver installation, avancerad service och underhåll som kräver produktspecifik kompetens eller måste anpassas till patientens bostadsförhållanden ska det förskrivas av hemlandstinget. Kontakt ska tas med hemlandstinget för godkännande om hjälpmedlet kostar mer än 10 tkr.

Processerna för förskrivningsansvar och uppföljning samt övriga grundläggande förutsättningar gäller även vid förskrivning till utomlänspatienter.

Godkännande för örebrolänspatienter om hjälpmedlet kostar över 10 tkr

Om det gäller förskrivning till en örebrolänspatient där hjälpmedlet kostar mer än 10 tkr ska berörd enhet ta ställning till förskrivning. En sådan kan göras utifrån en samlad bedömning i det enskilda patientfallet utifrån behov av hjälpmedel, hjälpmedlets ändamålsenlighet samt kostnaden. Hjälpmedlet eller dess motsvarighet ska finnas i Region Örebro läns hjälpmedelsutbud. Lika fall ska behandlas lika.

Övriga förutsättningar

Om förskrivning görs av vårdgivare i annat landsting kan varken installation eller service påräknas från Region Örebro län. För enbart underhåll/service kan patienten hänvisas till den som förskrivit hjälpmedlet.

Anvisningar finns inom Område habilitering och hjälpmedel om kostnadsansvar, köp och ersättning mellan landsting när patienter flyttar över länsgränserna. Det nya landstinget övertar ansvaret genom att köpa hjälpmedlen eller genom ny förskrivning. Rutiner finns för fakturering och registrering av köpt och såld vård.

Behöver patienten göra ett nytt besök för en ny medicinsk bedömning ska patienten tas emot i sitt hemlandsting, även om besök och förskrivning av hjälpmedel tidigare gjorts i ett annat landsting.

Särskilda regler för logopedbesök

När patienter från Örebro län tas emot av logoped i annat län vid språkstörning, läs- och skrivsvårigheter/dyslexi eller dyskalkyli finns särskilda krav på förhandsbedömning av skolbarn. För förskrivning av hjälpmedel till vuxna finns en rekommendation samt en anvisning för pedagogiska hjälpmedel till skolbarn.

Möjlighet till ny medicinsk bedömning

Om patientens tillstånd är *livshotande eller allvarligt* finns möjlighet att i samråd med den behandlande läkaren bli remitterad enligt reglerna för ny medicinsk bedömning (8 kap Patientlagen). I dessa fall utfärdas en betalningsförbindelse för remitterad vård där beslutet fattats av den behandlande läkaren i specialistsjukvård. Om det är befogat ska patienten erbjudas den behandling som den nya bedömningen leder till om den står i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. För att tillämpningen inte ska bli godtycklig ska ”ny medicinsk bedömning” i patientlagens mening avse enbart livshotande eller särskilt allvarlig sjukdom.

Vi rekommenderar att kontakt tas med hemlandstinget i dessa fall om det rör en utomlänspatient.

Vanligtvis krävs inte att patienten gör ett nytt besök i hemlandstinget för att få godkännandet. En remiss/betalningsförbindelse sänds till det sjukhus patienten valt.

Insats som inte rör sjukdom eller skada

Valfriheten gäller åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador. Det innebär att vård som ges helt eller delvis av andra skäl inte ingår i sådan vård som Region Örebro län kan bekosta. Region Örebro län bekostar inte primärkommunala vårdinsatser.

Insats som Region Örebro län inte bekostar är

- estetisk kirurgi och andra åtgärder där insatsen inte är medicinskt och funktionellt motiverad
- omskärelse på pojkar av rituella skäl
- operation eller behandling av komfortskäl som förutsätter patientens medfinansiering (s.k. co-payment)
- Region Örebro län svarar inte för vårdkostnad för patienter som genomgår kataraktoperation där samtidigt en multifokallins sätts in.

Patient som beställer intyg, hälsokontroller eller vaccinationer utanför vaccinationsprogram får själv betala detta där det utförs.

Vårdgaranti

Vårdgarantin omfattar planerade besök och behandlingar på alla vårdnivåer inom de verksamheter som bedriver hälso- och sjukvård.

Vårdgarantin innebär att vårdcentralerna ska besvara en kontakt samma dag som patienten söker. Om läkarbedömning behövs ska den ges inom sju dagar. Den som behöver en specialistläkarbedömning ska få den inom längst tre månader, såvida inget annat överenskomms med patienten. Det är de medicinska behoven som avgör när patienten ska få vård. Den som bedöms behöva en behandling ska få den inom ytterligare längst tre månader. Patienten kan inte kräva att få en viss vård eller vad som ska ingå i vårdutbudet. Mer information om vårdgarantin finns bl.a. på [Region Örebro läns webbplats](#).

Den som bedömts behöva planerad specialistvård och inte kan få den inom vårdgarantitiden, varken i regionens egen regi eller av privat vårdgivare inom ingångna huvudavtal eller i tilläggsavtal, kan remitteras till annan vårdgivare utanför länet. Först prövas om vården kan erbjudas inom länet i någon av dessa driftsformer samt i enlighet med ingångna avtal. Kan inte vården ges inom vårdgarantitiden kan remittering göras till vårdgivare utanför länet. Regionen ska aktivt hjälpa patienten till annan vårdgivare om vårdgarantins gränser inte kan hållas.

Vårdgarantin omfattar länsbor och kvarskrivna med flera, men inte patienter från andra landsting eller regioner. Utomlänspatienten ingår naturligtvis i de prioriteringar som vårdgivaren gör baserat på de medicinska behoven.

Besöksgarantin räknas från när beslut om att remiss ska sändas eller när egen vårdbegäran lämnas in. Vid behandling innebär vårdgarantin att tiden räknas från tidpunkten för beslut om åtgärd. Vårdgarantin gäller från den tidpunkt då kriterierna för vård är uppfyllda.

Vårdgarantin gäller enbart inom landets gränser. I de fall inget landsting kan erbjuda vård inom vårdgarantitiden väljs det landsting som har kortast väntetid. Patienten har rätt till sjukreseersättning inklusive eventuell hotellkostnad, men ska själv betala vårdlandstingets patientavgift.

Vårdgaranti på vårdcentralen

Patienten ska få kontakt med eller besök för medicinsk bedömning samma dag. Patient ska tas emot omedelbart för akuta livshotande tillstånd som inte kan vänta till patienten kommer till sin egen vårdcentral. Det är den medicinska prioriteringen som avgör när patienten ska tas emot.

Om patienten bedöms behöva träffa en läkare ska listade patienter (även utomlänspatienter som är listade) ges tid hos distriktsläkare inom sju dagar. Patienter som inte är listade kan - vid begränsade möjligheter att ta emot - hänvisas till den vårdcentral där patienten är listad.

Vårdgaranti i specialistsjukvård

Även i specialistsjukvården gäller att det är den medicinska prioriteringen som avgör när patienten ska tas emot.

Vårdgarantin i specialistvård kan omfatta vård som ges av andra vårdkategorier än läkare.

Om tandvård som är ett led eller en förutsättning för medicinsk utredning eller behandling som omfattas av vårdgarantin omfattas även tandvårdsinsatsen av vårdgarantin. Även tandvård som kräver sjukhusets resurser eller samverkan med medicinska specialiteter ingår i vårdgarantin.

Vad ingår inte?

Vissa åtgärder som enbart utredande undersökning, samordning, information, undervisning eller administrativ handläggning. Om det inte går att besluta om en specifik behandling eller precisera tidpunkt för behandling samt om längre väntetid krävs av medicinska skäl gäller inte vårdgarantin. Vårdgarantin gäller inte heller för medicinsk service (laboratorieprov och röntgen) samt för återbesök. Röntgenundersökning som samtidigt innebär behandling omfattas av garantin.

Om en utredning resulterar i behandling hos den som utfört utredningen omfattas den av vårdgarantin.

Vårdgarantin omfattar inte hjälpmedel med undantag för utprovning av hörapparater.

Om vårdinsatsen förutsätter samtidiga insatser från kommunal vård och omsorg kan en vårdgarantiremittering vara olämplig.

I psykiatri erbjuds patienter nybesök för bedömning om utredning av ADHD inom vårdgarantins ram. Men för utredningen och behandlingen har praxis varit att den inte ansetts ingå i garantin. Patienten kan förstås söka till ett annat landsting för bedömning, utredning och behandling inom valfrihetens regler.

Utomlänspatient

Utomlänspatient som fått vårderbjudande och önskar få vård inom kortare tid ska vända sig till sitt hemlandsting för att kunna utnyttja vårdgarantin. Observera att vårdgarantin gäller för utomlänspatienter som omfattas av det samverkansavtal för remitterad specialistsjukvård som träffats mellan landstingen och regionerna inom Uppsala Örebroregionen.

Akut vård berörs inte

Den akuta vården berörs inte av vårdgarantin. Den som blir akut sjuk eller skadad får vård omedelbart.

Betalningsförbindelse för vårdgaranti

Betalningsförbindelse utfärdas av Vårdslussen som först undersöker förutsättningar för vård inom länet.

Specialistvårdsremiss när vården inte kan ges i Region Örebro län

För vård som Region Örebro län initierat på medicinsk grund gäller andra regler än för valfrihetsvård.

Den som behöver specialistsjukvård i annat landsting eller region som inte kan ges här, kan remitteras till ett annat landsting enligt beslut från berörd klinik på USÖ. Remissen sänds till vårdgivaren i det andra landstinget eller regionen; i vissa fall direkt till den privata vårdgivaren. Exempel på remittering på medicinsk grund är barnhjärtkirurgi eller brännskadevård. I dessa fall utfärdas specialistvårdsremiss med betalningsförbindelse av berörd klinik i specialistsjukvård på USÖ.

Laboratorie- och röntgenundersökning

Patienten får göra de laboratorie- och röntgenundersökningar som behövs för diagnostik i samband med öppenvårdsbesök enligt det fria vårdvalet. Vill patienten att provtagningen görs i ett annat landsting eller region ska önskemålet tillgodoses. Patienten kan dock inte söka direkt till en diagnostisk undersökning som inte är ordinerad eller som inte har ett direkt samband med ett öppenvårdsbesök. Tolkningen av detta avgörs av den behandlande läkaren i öppenvårdsbesöket. För vårdcentraler som ingår i Hälsoval ska dock den medicinska servicen utföras av enhet i Region Örebro län som framgår av Krav- och kvalitetsboken för Hälsovalet i Örebro län.

Screeningundersökning/ riktad hälsokontroller kan inte väljas inom ramen för valfrihet.

Läkemedelsförskrivning

För utomlänspatienter görs receptförskrivning och förskrivning på hjälpmedelskort på samma vis som för inomlänspatienter. Apoteken debiterar sedan rätt hemlandsting.

Subventionerade preparat

Preparat utanför läkemedelsförmånen som Region Örebro län beslutat att subventionera, exempelvis inkontinensartiklar, speciallivsmedel och preventivmedel är i princip avsedda för länsinvånare.

Inkontinensartiklar kan förskrivas till utomlänspatient på formuläret för beställning via Centrum för hjälpmedel, under förutsättning att det finns en fakturaadress till hemlandstinget. Förskrivning av speciallivsmedel till patienter från Region Örebro län, från landstingen i Sörmland, Dalarna, Västmanland och Uppsala görs i den gemensamma förskrivningsportalen Mediqs Nutritionsportal Direct där kostnad och regler följer respektive hemlandsting. Om det blir aktuellt att förskriva till patient från annat landsting eller region än ovan nämnda föreslås att en kontakt först tas med hemlandstinget.

Patientavgifter och sjukreseersättning

Patientavgifter

Patienten betalar de patientavgifter som gäller i vårdlandstinget och får ingen ersättning från hemlandstinget vare sig det gäller akut vård, remitterad vård, vård enligt vårdgaranti eller valfrihet. Även barn får betala de eventuella patientavgifter som ett annat landsting tillämpar. Läs mer i [Avgiftshandboken](#)

Sjukreseersättning

Läs om reglerna för sjukresa i Region Örebro län. [Sjukresa](#) Reseersättning prövas och betalas av Sjukreseenheten för patienter bosatta i Örebro län. Den som blir akut sjuk i ett annat landsting eller region kan få reseersättning från och till den plats som patienten vistats på i det andra landstinget eller regionen. Men observera att ersättning inte ges för resan till hemadressen i Örebro län, oavsett transportsätt.

För valfrihetsvård gäller endast sjukreseersättning till vårdcentral i hemkommunen (eller till vårdcentral i annan kommun i eller utanför länet om sträckan är närmare dit). Exempelvis kan en patient i Sydnärke ersättas för resa till Motala om det är närmare dit än till Askersund. Patienten får reseersättning till valfri specialistmottagning i länet, men inte till mottagning utanför länet.

Den som remitterats enligt beslut av berörd klinik för specialistvård som inte kan ges i Region Örebro län, enligt vårdgarantin eller enligt annan bedömning (Patientlagen 8 kap) får reseersättning enligt Region Örebro läns sjukresereglemente.

Vem och vad omfattas av Region Örebro läns vård?

Valfrihetsvård gäller för den som bor i Örebro län samt för kvarskrivna i annat län som vistas här. Valfrihetsvård gäller även för personer som omfattas av förordning 883/2004 EES-vård, utomlänsbor, asylsökande samt tillståndslösa.

Reglerna om vårdgaranti omfattar dock enbart bosatta, kvarskrivna samt personer med vårdförmåner enligt 883/2004. Särskilda regler om vårdens omfattning finns för asylsökande och tillståndslösa samt personer med EES-vårdförmån. Observera alltså att olika regler om vårdomfattning och avgift m.m. kan gälla för olika grupper.

Kompletterande regler finns om vårdgaranti, patientavgifter samt sjukreseersättning. Se även patientförmånshandboken Patientavgifter i Region Örebro län, [Här](#). Reglerna finns på intranätet och www.regionorebrolan.se.

Enbart åtgärd vid sjukdom eller skada

Enbart hälso- och sjukvård som ges vid besök eller inläggning i landstingsregi eller i privat regi med landstingsavtal omfattas. Med hälso- och sjukvård avses dels åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador, dels sjuktransporter. Åtgärder av andra skäl än sjukdom och skada omfattas inte av valfriheten, även om åtgärden skulle ingå i ett annat landstings vårdutbud.

Akut vård

Den som blir akut sjuk vid vistelse i ett annat landsting eller region ska uppsöka närmaste sjukhus eller vårdcentral. Fortsatt vård ges vanligen i hemlandstinget.

Vård i utlandet

För örebrolänningars vård i annat EU/EES-land gäller helt andra regler och patienter som önskar information om utlandsvård ska hänvisas till Försäkringskassan och deras webbplats.

Utomlänsbor

Region Örebro län har skyldighet att ta emot utomlänsbor för öppenvård på samma villkor som gäller för inomlänsbor. Mottagningen måste dock förvissa sig om vilka eventuella remissregler som patientens hemlandsting har. I annat fall ersätts inte vi som vårdlandsting. Det som avgör ordningen för att ta emot är den medicinska prioriteringen. En örebrolänning kan därför få vänta på sin tur om en utomlänsbo prioriteras medicinskt. För sluten planerad vård gäller dock att länsbornas vårdbehov ska tillgodoses i första hand.

För akuta vårdbehov har Region Örebro län alltid en skyldighet att ta emot den som vistas här och som råkar bli sjuk eller skadad.

Utländska patienter

När personer från EU/EES söker vård enligt förordning 883/2004 ("turistsjukvård" i huvudsak) gäller att vi har skyldighet att ta emot dem. För vårdens betalning se ovan. Om de söker för planerad vård på eget initiativ som självbetalande har vi inte skyldighet ge vård men vi kan ta emot dem om vi har kapacitet. För personer från länder utanför EU gäller att vi är skyldiga ge akut vård samt att vi kan ge planerad vård. I båda fallen gäller att de är självbetalande om de saknar ekonomiska vårdförmåner.

När utomlänspatient söker vård här

Utomlänspatienter ska tas emot för **öppenvårdsbesök** i primärvård, länssjukvård och högspecialiserad vård på samma sätt som inomlännsbor. Örebro länningar kan inte prioriteras före en utomlänspatient utan det är den medicinska prioriteringen som avgör.

- Egen vårdbegäran kan tillämpas även för utomlänspatient under förutsättning att hemlandstinget inte har remisskrav.
- Om patientens hemlandsting kräver remiss från primärvårdsnivån måste sådan finnas antingen från hemlandstinget eller från vår primärvård. Läs mer om [remissregler i andra landsting](#)
- Om öppenvårdsbesöket resulterar i ett förslag att patienten ska läggas in för sjukhusvård krävs att patientens hemlandsting har godkänt inläggningen. Det ska då finnas en betalningsförbindelse. Detta avser länssjukvård som brukar finnas i alla landsting eller regioner men inte högspecialiserad vård som bara finns på ett fåtal platser. För inläggning i högspecialiserad vård krävs specialistsjukvårdsremiss.

Hur vårdgarantin ska tillämpas för utomlänspatienter framgår av avsnittet om vårdgaranti.

Specialistsjukvård i vissa fall

Patientlagen och valfriheten gäller för åtgärd vid sjukdom eller skada.

Hjälpmedel

Vistas en utomlänspatient här tillfälligt kan hjälpmedel lånas ut eller förskrivas upp till ett värde av 10 tkr om inte hjälpmedlet kräver anpassning eller installation. Vårdgivare som är osäker kan alltid ta kontakt med patientens hemlandsting. Patienter kan inte vända sig till ett annat landsting eller region enbart för att få ett visst hjälpmedel.

Inkontinensartiklar kan förskrivas till utomlänspatient om det finns en fakturaadress.

Speciallivsmedel kan förskrivas i förskrivningsportalen till de landsting som ingår i Femklöversamarbetet.

I övrigt hänvisas till patientens hemlandsting.

Betalningsansvar

Hemlandstinget svarar för kostnaden

Det är viktigt att remisser och betalningsförbindelser för utomlänsvård registreras på rätt sätt och att mottagande kliniker och vårdcentraler registrerar utomlänspatienter så att vi som vårdlandsting får betalt för utförd vård.

Ersättningen regleras i Riksavtalet för utomlänsvård. Remiss till privat vårdgivare för öppenvård kan sändas direkt till vårdgivaren men för slutenvård krävs att remiss till privat vårdgivare förmedlas via landstingens kontaktpunkter. Vårdslussen i Region Örebro län kan bistå mottagningar och vårdcentraler med hjälp vid remittering. Fakturor för utförd vård sänds som regel från vårdlandstinget och inte från den privata vårdgivaren. Ersättning kan aldrig lämnas till en patient. Den privata vårdgivaren ersätts av sitt avtalade landsting eller region.

I Region Örebro län har hemsjukvårdsansvaret upp till sjuksköterskenivå överförs till primärkommunerna och Region Örebro län ersätter därför inte kommunala hemsjukvårdsinsatser eller andra kommunala insatser.

Utfärdat frikort gäller i hela landet och stämpling i högkostnadskort kan göras för besök som utförts i annat landsting eller region.

Internt i Region Örebro län kvarstår kapiteringsersättning inom Hälsoval för patienter som omlistar sig till annat landsting.

Förtydligande om besök vid språkstörning m.m.

För att underlätta för såväl patienter som vårdgivare har Region Örebro län (landstinget) lämnat följande förtydligande i de fall det handlar om utredning som utförs av logoped vid språkstörning, läs- och skrivsvårigheter/dyslexi eller dyskalkyli.

Remiss

Patienten ska följa de regler som finns om remiss såväl i hemlandstinget som i vårdlandstinget. I Region Örebro län kan patienten lämna en egen vårdbegäran, men för skolbarn tillämpas remiss enligt följande:

För skolbarns besök hos logoped vid dyslexi ska finnas en specialpedagogisk bedömning från elevhälsan tillsammans med en medicinsk sammanfattning. Vid språkstörning behövs utöver detta en psykologbedömning.

Vid frågeställningen dyslexi där det även finns misstanke om låg begåvningsnivå, koncentrations/uppmärksamhetsproblematik eller samspelssvårigheter krävs också en psykologbedömning.

Vid dyskalkyli ska finnas en specialpedagogisk bedömning, en medicinsk sammanfattning och ett särskilt underlag.

Den specialpedagogiska bedömningen och psykologbedömningen ska göras av elevhälsan i vårt län. Vi accepterar även medicinsk sammanfattning från specialistläkare på andra mottagningar i eller utanför Region Örebro län.

Om personliga hjälpmedel

Om förskrivning av hjälpmedel görs av vårdgivare i annat landsting kan varken installation eller service påräknas från Region Örebro läns hjälpmedelsverksamhet. När förskrivning av hjälpmedel görs följs Riksavtalet för utomlänsvård. All fakturering sker mellan vårdlandstinget och hemlandstinget.

Hjälpmedel till vuxna

När logopedutredning av en patient från vårt län utförs i ett annat landsting rekommenderar vi att förskrivning av hjälpmedel görs i Region Örebro län. Sänd därför en tydlig frågeställning om önskad åtgärd samt utlåtandet till aktuell logopedmottagning i Region Örebro län. Utprovning och förskrivning görs på aktuell logopedmottagning i regionen och patienten får då också hjälp med installation och utbildning. Patienten kommer sedan att kallas för ett förskrivningsbesök inom vårdgarantitiden. Förskrivning görs enligt de kriterier och det utbud som gäller i Region Örebro län.

Hjälpmedel till skolbarn

För barn med behov av pedagogiska hjälpmedel, det vill säga som stöd för att klara skolarbetet, förskrivs inte hjälpmedlet av regionen utan av skolan. Vi har en överenskommelse med kommunerna att för barn under 18 år står skolan för de pedagogiska hjälpmedel som eleverna behöver för att klara skolarbetet, inklusive hemuppgifter. Om ett skolbarn behöver pedagogiska hjälpmedel, lämnas underlaget till vårdnadshavaren som ska kontakta skolan. Om barnet har behov av personliga hjälpmedel, det vill säga hjälpmedel som inte är relaterade till skolarbetet, sänd en tydlig frågeställning om önskad åtgärd samt utlåtandet till aktuell logopedmottagning i Region Örebro län.

Logopedmottagningar i Region Örebro län

Logopedi och foniatri, ÖNH-kliniken Universitetssjukhuset, 701 85 Örebro

Logopedmottagningen, Karlskoga lasarett, 691 44 Karlskoga

Logopedmottagningen, Lindesbergs lasarett, 71135 Lindesberg

Mer information

Information om patientlagen på webben:

[Patientlagen](#)

Information om patientlagen på 1177 Vårdguiden:

www.1177.se/patientlagen

Information om patientlagen på SKL:s webbplats:

<http://www.skl.se/halsasjukvard/patientinflytande/patientlagen.2083.html>

Frågor om vård och remiss

Den som har frågor om vårdval, vårdgaranti och betalningsförbindelse ska vända sig till sin vårdgivare eller till Region Örebro läns Vårdsluss via Mina vårdkontakter eller per telefon 019- 602 6600 eller e-post vardslussen@regionorebrolan.se. Information finns också på www.regionorebrolan.se och i Hälso- och sjukvårdskatalogen samt på www.1177.se.

Vanliga frågor och svar om patientlagen

Listning i primärvård

Fråga: Får jag byta vårdcentral och lista mig i ett annat landsting eller region?

Svar: Du kan byta till en annan vårdcentral i Region Örebro län eller var som helst i landet.

Fråga: Den vårdcentral som jag listat om mig till i det andra landstinget eller regionen har inte barnmorskemottagning. Hur gör jag om jag vill få annan vård än den som vårdcentralen där erbjuder?

Svar: Du kan söka till öppen specialistsjukvård i det andra landstinget eller till vårdcentral/specialistmödravård i Region Örebro län.

Fråga: På sommaren bor jag i min sommarstuga på västkusten; kan jag besöka vårdcentralen där utan att vara listad?

Svar: Ja, det går bra men om vårdcentralen i det andra landstinget eller regionen har begränsade möjligheter att ta emot dig kan du bli hänvisad till den vårdcentral där du är listad vid.

Akut sjukdom

Fråga: Vad händer om jag blir akut sjuk i ett annat landsting eller region?

Svar: Om du blir akut sjuk ska du söka till närmaste vårdcentral/jourmottagning eller akutmottagning oavsett var du är.

Besök i specialistvård som jag väljer själv

Fråga: Kan jag gå på läkarkontroller på medicinmottagningen på lasarettet på min semesterort?

Svar: Ja. Du kan söka vård direkt på det sätt som gäller för andra patienter på semesterorten.

Fråga: Jag vill göra ett besök på ortopedkirurgisk mottagning i ett annat landsting eller region, vad krävs?

Svar: Ja. Du kan söka vård direkt på det sätt som gäller för andra patienter i det andra landstinget.

Provtagning i ett annat landsting

Fråga: Jag vill göra en röntgenundersökning i ett annat landsting eller region, vad krävs?

Svar: Om den diagnostiska undersökningen (laboratorieprovtagning eller röntgenundersökning) ingår i ett läkarbesök i specialistsjukvård kan du välja att få undersökningen gjord i ett annat landsting eller region. Då ska läkaren skicka remiss för provtagning till det laboratorium du önskat. Om du behandlas för en åkomma och behöver göra en provtagning, exempelvis under din semester, går det bra att besöka en vårdmottagning i ett annat landsting eller region.

Screening-undersökning

Fråga: Kan jag få screening gjord i ett annat landsting eller region?

Svar: Region Örebro län kallar länsbor enligt ett visst schema till screening för mammografi, cytologprov eller pulsbråck och den undersökningen utförs i Region Örebro län.

Operation i annat landsting som jag väljer själv

Fråga: Jag vill bli opererad på Spine Center/Strängnäskliniken/S:t Görans sjukhus, kan jag söka direkt?

Svar: Ja, du kan söka direkt eller bli remitterad från primärvårdsnivån i Region Örebro län eller i annat landsting eller region för ett öppenvårdsbesök. Om vårdgivaren föreslår operation där du läggs in i sjukhusvård måste Region Örebro län först godkänna att operationen kan göras på Region Örebro läns bekostnad. Vårdgivaren måste vara finansierad av ett landsting.

Fråga: Jag vill göra en kataraktoperation i ett annat landsting eller region. Kan jag söka dit direkt?

Svar: Ja, se svaret ovan.

Hemsjukvård

Fråga: Om jag stannar kvar i det andra landstinget eller regionen efter min operation och behöver kommunal hemsjukvård; hur gör jag då?

Svar: Hemsjukvårdsbesök av läkare ersätts av Region Örebro län vid tillfällig vistelse i ett annat landsting. Men regionen betalar inte för hemsjukvård som ges av sjuksköterska eller motsvarande.

Vi rekommenderar alla som behöver hemsjukvård att om möjligt kontakta sin hemkommun som ansvarar för denna vård.

Rehabilitering i ett annat landsting som valfrihetsvård

Fråga: Kan jag välja rehabilitering i annat län?

Svar: Vård på rehabiliteringsanläggning som innebär inläggning är inte möjlig att välja som valfrihetsvård. I stället beslutar Rehabiliteringsmedicinska kliniken om vilka patienter som ska få vård på rehabiliteringsanläggning utanför länet.

Vård hos privata vårdgivare i ett annat landsting eller region

Fråga: Vilka privata vårdgivare kan jag söka vård hos som Region Örebro län betalar för?

Svar: Alla privata vårdgivare som har avtal med ett landsting eller som har en etablering som privatläkare eller privat sjukgymnast med ersättning från ett landsting eller region. Avtalet måste medge att de tar emot utomlänspatienter och det ska vara samma vård som vårdlandstingets patienter får enligt avtalet, inget annat.

Psykiatrisk vård som valfrihetsvård

Fråga: Vad gäller för psykiatrisk vård?

Svar: Du kan söka öppen psykiatrisk vård i annat landsting eller region.

Fråga: Kan jag välja individuell psykoterapi i ett annat landsting eller region?

Svar: För *individuell psykoterapi* inom Region Örebro län gäller följande:

För att få genomgå psykoterapeutisk behandling ska patienten rikta sin egen vårdbegäran till närmaste mottagning inom Allmänpsykiatri. Patienten kan också söka till psykiater, allmänläkare eller psykoterapeut inom Region Örebro län eller till vårdgivare i annat landsting för remiss till någon av Allmänpsykiatriens öppenvårdsmottagningar, som bedömer om patienten är i behov av behandling inom psykiatri. I så fall kallas patienten till ett utredningsteam för bedömning av behandlingsinsats. Är patienten lämplig för individuell psykoterapi inom Lagen om valfrihetssystem (LOV) sänds remiss till det centrala bedömarteamet för slutligt ställningstagande. Om patienten beviljas individuell psykoterapi inom LOV ska den ges av de psykoterapeuter som Region Örebro län träffat avtal med.

Dessa regler gäller för såväl patienter bosatta i Region Örebro län som för utomlänbor som önskar psykoterapi här.

För *psykoterapi i andra fall* när det är fråga om psykiatrisk störning som behandlas inom specialistpsykiatri kan vård sökas i annat landsting.

För ätstörningsvård som ges i kombination inläggning och dagsjukvård, för vård vid könsbyte samt för psykiatrisk vård som även innefattar kommunala insatser gäller särskilda regler.

Vård som inte är skada eller sjukdom

Fråga: Gäller möjligheten att söka vård i annat landsting eller region all vård?

Svar: Patientlagen och valfriheten gäller för vård på grund av skada eller sjukdom.

Region Örebro län betalar inte för utomlänsvård i följande fall:

- rituell omskärelse av pojkar
- estetisk kirurgi som inte är medicinskt eller funktionellt motiverad
- vård som förutsätter att patienten själv betalar en del av vårdkostnaden (så kallad co-payment eller delad finansiering)

Patienter som själv beställer intyg, hälsokontroller eller vaccinationer får själv betala dessa där de utförs.

Specialistsjukvårdsremiss eller vårdgarantiremiss

Fråga: Vad gäller om jag remitteras till ett annat landsting eller region för specialistsjukvård som Region Örebro län inte kan ge?

Svar: Om Region Örebro län av medicinska skäl beslutar att remittera dig till ett annat landsting eller region kallas det specialistsjukvårdsremiss och var du får vård avgörs av den som remitterat dig.

Fråga: Vad gäller om jag får remiss enligt vårdgarantireglerna?

Svar: Om Region Örebro län inte kan erbjuda dig vård inom vårdgarantins tidsgränser kan du erbjudas vård hos annan vårdgivare i länet eller utanför länet. Du får en vårdgarantiremiss utfärdad av Vårdslussen. Läs mer om vårdgarantin ovan eller [Här](#)

Flera behandlingsalternativ eller ny bedömning i livshotande eller allvarliga fall

Fråga: Vad innebär reglerna om remiss för ”val av behandlingsalternativ” och ”ny medicinsk bedömning”?

Svar: Om det finns flera likvärdiga behandlingsalternativ kan du i samråd med behandlande läkare välja det du föredrar. Vid livshotande eller allvarliga sjukdomstillstånd finns möjlighet att i samråd med behandlande läkare remitteras enligt reglerna för ny medicinsk bedömning. Om det är befogat ska patienten erbjudas den behandling som den nya bedömningen leder till om den står i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Patientavgifter och sjukreseersättning

Fråga: Får jag sjukreseersättning när jag använder mig av valfriheten?

Svar: Allmänt kan sägas att ersättning inte lämnas för resor utanför länet till valfrihetsvård. Landstingets sjukreseregler innebär att du reser kostnadsfritt med kollektivtrafik till vårdcentral i hemkommunen (eller till annan vårdcentral i annan kommun eller utanför länet om det är närmare dit). Om det rör specialistvård reser du kostnadsfritt med kollektivtrafik till valfri specialistmottagning i länet. För resa med egen bil eller sjukresefordon finns särskilda regler.

Om du får specialistsjukvårdsremiss för vård som inte kan ges här i länet, vårdgarantiremiss eller remiss för ny medicinsk bedömning som avses i Patientlagen 8 kap. lämnas ersättning enligt Region Örebro läns sjukreseregler.

Fråga: Måste jag betala den patientavgift som gäller för vård i det andra landstinget eller regionen även om den är högre än i Region Örebro län?

Svar: Ja. Region Örebro län betalar inte tillbaka patientavgift. Detta gäller även när barn söker vård oavsett orsak.

Utfärdat frikort gäller i hela landet och stämpling i högkostnadskort kan göras för besök i annat landsting.

Rutiner och referenser för betalning av utomlänsvård för patienter från Region Örebro län

För betalning av utomlänsvård följer vi de principer som anges i Riksavtalet för utomlänsvård. Detta missiv har sänts till andra landsting och regioner.

Valfrihet i öppen vård

Patienten kan välja öppen vård. Regionen tillämpar inte längre ett allmänt remisskrav.

Det ska avse sjukdomar och skador.

Vi betalar inte för insats av andra skäl, t.ex. rituell omskärelse av pojkar, estetisk kirurgi utan medicinsk grund eller operationer som innebär att patienten själv måste finansiera en del av vårdkostnaden.

Vård som innebär inläggning i sjukhusvård

För inläggning i sjukhusvård kan patienten välja sjukvård på länssjukvårdsnivå, men inte vård som räknas som högspecialiserad. Region Örebro läns Vårdsluss ska först godkänna vården och utfärda en betalningsförbindelse. Vårdslussen sänder betalningsförbindelsen till vårdlandstingets kontaktpunkt.

Specialistvård när vård inte kan ges i Region Örebro län eller vårdgarantiremiss

För specialistsjukvård där remitteringen gjorts av medicinska skäl (inte valfrihet) utfärdas en remiss/betalningsförbindelse till vårdlandstinget.

Remiss/betalningsförbindelse enligt vårdgarantin upprättas av Vårdslussen som sänder den till vårdlandstinget.

Fakturering

Faktura för vård sänds av vårdgivaren till Region Örebro län. Alla fakturor skannas och överförs elektroniskt till vårt ekonomisystem. Regionen önskar **en faktura per patient** och vårdtillfälle. Ges vården längre än en månad vill vi få faktura månadsvis. På varje faktura ska även anges vilket sjukhus och vilken klinik som patienten vårdats på. Ange om det är akut vård eller om det är möjligt vård enligt specialistvårdsremiss, vård enligt vårdgarantin, valfrihetsvård i slutenvård eller valfrihetsvård öppenvård. Bifoga utfärdad betalningsförbindelse om sådan finns.

För att kunna hantera fakturorna rätt ska följande **referenser** anges på fakturan beroende på vilken vård som lämnats:

Somatisk öppen - och slutenvård	010-USÖ999
Psykiatrisk öppen - och slutenvård	010-PSY999
Primärvård	170-PRI999
Audiologisk vård	010-HAB999

Fakturaadress för samtliga ovanstående referenser är:

Region Örebro län
Fakturaservice
Box 1500
701 15 ÖREBRO

För att privat vårdgivare ska få direktfakturera måste det finnas en särskild överenskommelse mellan det avtalstecknande landstinget och vårdgivaren.

Kontakt

Frågor om valfrihetsreglerna kan ställas till Patientforum/Vårdslussen vid Universitetssjukhuset Örebro 701 85 Örebro telefon 019-602 66 00,
e-post: vardslussen@regionorebrolan.se

Frågor om fakturering kan ställas till Regionservice ekonomi.
e-post: Richard.safstrom@regionorebrolan.se 019-6021736